

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 18. junija 1927.

Telefon št. 2552

STEV. 68.

Proti likvidaciji obrtniških kreditov.

Pisali smo že o nerazpoloženju, s kojim je naše obrtništvo sprejelo vest o likvidaciji obrtniških kreditov. Obrtniške zveze in zadruga se, kakor čujemo, z vlogami obrnile na Narodno banko z nujno prošnjo, da se ukazana likvidacija ne izvrši. Na čelu vseh organizacij je naslovila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki se je najbolj prizadevala, da so se ti krediti uvedli, na upravo Narodne banke v Beogradu naslednjo predstavko:

Glasmom vesti, koje so došle našemu uradu, namerava Narodna banka likvidirati obrtniške kredite, koje je na hvalevreden način leta 1925 uvedla v celi naši državi, odredivši kreditne kontingente posameznim svojim podružnicam. Glasom teh vesti je ugledno vodstvo Narodne banke že izdalo svojim filijalkam ukaze o likvidaciji obrtniških kreditov. Likvidacija teh kreditov je glasom poročil uvedena zategadelj, ker je začelo poslovanje Državne obrtne banke.

Obrtniški krediti, za koje se je na prizadevanje gospodarskih krogov in osobito tudi Zbornice za trgovino, obrt in industrijo leta 1925 odločila Narodna banka na hvalevreden način, so bili pozdravljeni v celi naši državi, osobito pa v Sloveniji, z velikim zadovoljenjem in z iskreno hvaležnostjo, ker so obrtniški krogi in gospodarske organizacije videle v teh kreditih zdravo razumevanje velike gospodarske in narodno-politične važnosti obrtniškega stanu, koji je osobito v Sloveniji jako krepko zastopan po ca 24.000 obratih in predstavlja važan faktor za gospodarsko povzdigo in gospodarski pokret v bodočnosti.

Obrtniški krogi in gospodarske korporacije morajo tej lepi ustanovi Narodne banke dati svoje hvaležno priznanje zategadelj, ker so ti krediti, akopram skromni v svoji celoti in po svoji individualni izmeri, ipak poceni in se izdajajo ob sodelovanjih stanskih organizacij. Obrtniški krediti so dragocena in važna ustanova Narodne banke. Poslovanje s temi krediti je bilo v naših pokrajinah jako gladko in točno, pa moramo priznati, da je tako ljubljanska kakor mariborska filijalka Narodne banke skrbno in pazno negovala poslovanje teh kreditov.

V takih okolinostih je razumljivo, da je vest o zaukazani likvidaciji te lepe in koristne naprave vzbudila v naših gospodarskih krogih in osobito v krogu naših mnogoštevilnih obrtnikov veliko nerazpoloženje in iskreno obžalovanje, ker je ustanova jako koristna in dobra, pa se smatra, da ni zadostnega povoda likvidirati napravo obrtniških kreditov iz tega razloga, ker je začela poslovati Državna obrtna banka. Po našem mišljenju je prav dobro spojljivo in združljivo poslovanje Državne obrtne banke in pa obstoj obrtniških kreditov pri Narodni banki. Kreditne potrebe so velike in sredstva Državne obrtne banke osobito v provinci in v naših predelih ne bodo tako velika, da bi mogli baš v teh težkih časih pogrešati naši obrtniki obrtniških kreditov. Gospodarski krogi v Sloveniji in osobito naši obrtniki polagajo največjo važnost na to, da ostanejo še nadalje v veljavi krediti za obrtnike pri Narodni banki.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo se usoja zategadelj obračati

do uglednega vodstva Narodne banke kot poklicana zastopnica prevažnega našega obrtniškega stanu in prositi Narodno banko, da blagovoli vnovič preudariti to vprašanje in se blagovoljno, vpoštevajoč veliko škodo, koja preti obrtniškem stanu, odločiti za to, da ostanejo tudi še v bodoče v veljavi obrtniški krediti pri Narodni banki. Podpisana zbornica prosi tembolj za očuvanje te lepe in koristne ustanove, ker Državna obrtna banka s svojim poslovanjem v naših krajih izvestno ne bo še tako brzo začela poslovati, da bi bilo mogoče pogrešati obrtniške kredite Narodne banke. To pa tem manj, ker krediti Državne obrtne banke po vsem pričakovanju in po informacijah, koje so na razpolago, ne bodo

Še o inozemskih potnikih.

Nesolidno in protizakonito postopanje nekaterih inozemskih trgovskih potnikov vznemirja še vedno naše trgovce in konsumente. Pričakovali smo, da bodo izkušnje, katere so morale prestati pred kratkim nekatere avstrijske tvrdke, zadostovale, pa smo se motili. Ugotoviti moramo sicer, da so potniki onih tvrdk, koje smo morali javno ožigosati, zginili, toda ta šola ni izučila še vseli.

Tudi konsumenti, zlasti opeharjeni, se ne dajo več zapeljati. Najdejo se pa še vedno mnogi, ki ne čitajo časopisov, ki se za opozorila ne zmenijo in tako se še vedno ponavljajo pritožbe radi brezvestnega izkoriščanja konsumentov.

Pričakovati bi bilo, da se za zadevo zavzamejo predvsem avstrijske trgovske organizacije, ker mora tako nesolidno postopanje škodovati ugledu celega trgovskega stanu. Ko smo začeli upravičeno gonjo proti nerealnosti nekaterih inozemskih potnikov, nismo niti najmanje hoteli škodovati ugledu solidnih tvrdk, toda prestopki posameznikov, zlasti če se dnevno ponavljajo, morejo škodovati tudi celoti. Zato bi bilo želeti, da se za zadevo zavzamejo predvsem avstrijske trgovske organizacije, kojim mora ležati na srcu renomé in kredit stanu, čegar interese morajo štiti.

Važno za vsakega trgovca.

Na Vidov dan zaključijo naše osnovne, meščanske in srednje šole letošnje šolsko leto. Sto in sto štiri- najstletnih dečkov in deklic zapusti šolo ter bo stalo na križpotju brez vsakega nasveta, kje naj si najde eksistenco. Ni to lahka stvar niti za stariše, še manj pa za otroka.

Kakor vedno, je tudi sedaj velik naval delavskih moči na vsako izpraznjeno mesto in težke so skrbi starišev, kako in kje zasigurati svoji deci vsakdanji kruh. Trgovcu se danes z ozirom na veliko ponudbo ni treba obračati na posredovalnico, saj dobi za vsako izpraznjeno mesto toliko ponudb in priporočil od svojih znancev, sorodnikov, odjemalcev in sosedov, da je izbira lahka. Sprejem dečka ali deklice v službo je pa za njega več ali manj le čin prijateljstva in usluge ter delžnosti do svojih sorodnikov.

Ker pa za tak sprejem niso vedno merodajni stvarni razlogi, se čestokrat dogaja, da je izbor pogrešen in v škodo trgovcu in vajencu samemu. Pri sprejemu se mora ozirati predvsem na vajenčevo individualnost, ker človek ni za vsak stan. Koliko jeze, sitnosti in neprilik bi si prihranil tr-

govcu, ako bi pri sprejemu vajenca upošteval to dejstvo. Kako usodepoln je tak korak tudi za vajenca, ako si izbere poklic, za katerega nima ne sposobnosti ne nagnenja.

Neobhodno potrebna je dobra šolska naobrazba, brez te ne more napredovati v trgovski stroki. Ne glede na šolsko izpričevalo priporočamo vsakemu trgovcu, da se pred sprejemom prepriča o zmožnosti in znanju prosilcev. Običajno je, da se n. pr. vsaka tipkarica in stenografistinja preizkusi po njenih zmožnostih in spretnostih, predno se sprejme v službo. Že po diktiranju par stavkov si navadno delodajalec lahko ustvari sodbo o njeni spretnosti in sposobnosti. Istotako naj bi tudi trgovec preizkusil poprej vajenca. Narekuje naj mu nekaj priprostitih pisem ter dá v izvršitev nekaj računskih nalog. Tako bi izločil iz vrst prosilcev vsaj one, ki se še bojujejo z malo naštevanke, ki ne morejo izvršiti sigurno in samostojno enostavnega množenja in deljenja, ki imajo slabo ali celo nečitljivo pisavo in so nevešči pravopisa.

Tudi druga za trgovca potrebna svojstva je možno preizkusiti, kakor n. pr. spretnost v štetju raznovrstnih

Trgovskemu gremiju v Mariboru so se nekatere tvrdke pritožile, kakor se nam poroča, proti trgovskemu zastopniku Hans Friedrich-u iz Celovca. Zdi se nam dovolj, če na tem mestu samo opozorimo vse interesirance, da se za poslovanje tega potnika intenzivneje zanimajo. Naštevati vse nekorektnosti, koje si je omenjeni dovolil v svojem poslovanju, nečemo. Tudi naj se vsi oškodovanci, ki se doslej za vsa naša opozorila niso zmenili, sami pobrigajo za to, če in kako bodo prišli do odškodnine. Takih ljudi, ki se naših trgovcev in domačih potnikov ogibajo, ne bomo štiti.

Če smo danes ponovno ožigosali gornjega potnika, smo storili to le radi tega, da ponovno opozorimo predvsem tukajšnje zastopnike solidnih avstrijskih tvrdk, da na take pritožbe, ki bodo prav gotovo škodovale vsem avstrijskim izvoznim tvrdkam, nujno opozorijo svoje organizacije, zlasti zbornice, ki naj bi dotične tvrdke pred takim poslovanjem odločno svarile!

Ugotoviti pa moramo pri tem na žalost tudi dejstvo, da se najdejo celo nekateri domačini, ki nudijo svojo tvrdko za krinko, pod katero more inozemski potnik nemoteno nadaljevati svoje prepovedane posle. Tudi take tvrdke bomo, če ne bo to opozorilo zadostovalo, javno ožigosali!

predmetov, v razločevanju barv in vzorcev, v urejevanju blaga itd. Na ta način si izbere trgovec izmed prosilcev najposobnejšega. Prezreti pa tudi ne smemo pri sprejemu vajenca njegovo zdravstveno stanje. Pomisliti je, da mora trgovski vajenec stati in streči odjemalcem sleherni dan po 8 in več ur. Kako bi zmagoval napor deček, ki ima n. pr. plesno (Platfuß)? Prav je torej, da poskrbe nekateri trgovci za preiskavo zdravstvenega stanja dotičnega prosilca.

Zal nimamo pri nas še takega urada, ki bi določal po natančni preiskavi telesnega in duševnega stanja dece, za kateri poklic je usposobljena. V drugih evropskih mestih imajo take urade na sedežih gremijev in zadrug. Z izredno zanimivimi psiho-tehničnimi pripomočki se preizkušajo duševne vrline kakor pazljivost, pretkanost, spomin, nadalje spretnost v pojmovanju, v kalkulaciji in kombinaciji i. dr. Na podlagi te preizkušnje se da s precejšnjo sigurnostjo dognati, za kateri poklic je deca po izstopu iz šole naj-sposobnejša.

V doglednem času pride tudi trgovski gremij do take institucije. Nje naloga bo ugotoviti sposobnost vajencev s posebnim ozirom na trgovski stan. Vsakdo, ki se sprejme v trgovski stan, a ki nima za ta stan potrebnih svojstev in zmožnosti, škoduje ne le podjetniku, temveč tudi trgovini in trgovskemu stanu sploh. Trgovec se mora vedno bolj bojevati s konkurenco v neposredni bližini ali v sosednjem okolišu. Tudi Ljubljana kot celota ima svojega konkurenta v inozemskih podjetjih na domačih tleh. Zatorej je treba pri sprejemu trgovskih vajencev previdnosti, ker le inteligenten in popolnoma usposobljen ter dobro izvežban naraščaj bode kos vedno večji konkurenci. Ne mlačnost in domišljavost, temveč temeljita strokovna naobrazbenost in intelektualen napredek je najboljša bojno orožje proti njej.

Predvsem opozarjamo vse trgovce v Ljubljani in okolici, da se s prihodnjim šolskim letom ne sprejme v gremijalno šolo nihče, ki nima dovoljne predizobrazbe, t. j. dva razreda dovršene srednje ali meščanske šole. Vajenci se bodo sprejemali le v času od 1. julija do konca septembra 1927.

S—c.

Ureditev najemnin v Italiji.

Na petkovi seji italijanskega ministrskega sveta je bil po obširnem poročilu ministrskega predsednika o notranjem položaju in o poteku gospodarske bitke odobren osnutek dekreta o najemninah za stanovanja in trgovine. Govorili smo že o skeptih, ki so jih sprejele organizacije hišnih posestnikov glede tega osnutka. Zato hočemo danes navesti tudi celotno besedilo tega dekreta, ki stoji že 31. julija t. l. v veljavo. Dekret določa:

Člen 1. Čim bo stopil v veljavo predloženi dekret, ne bo več dovoljeno poviševanje najemnin za stanovanja, trgovine in druge prostore, ki se uporabljajo v razne druge svrhe. — Člen 2. Od 1. julija 1927 dalje ne bo smela presežati najemnina za hiše in stanovanja, ki imajo manj nego 5 sob in ki so v njih prebivali stanovalci že pred 1. januarjem 1919, štirikratne najemnine, ki so jo plačevali v letu 1914. — Člen 3. Od 1. julija 1927 dalje bodo znižane najemnine za stanovanja, ki ne presežajo pet sob in so v njih prebivali ljudje po 1. januarju

Produkcija kisa

družba z o. z.

Ježica pri Ljubljani proizvaja letno čez pol milijona litrov naravnega aromatskega kisa.

Jedilni kis iz najfinejšega špirita 12 %.

Namizni kis iz pristnega vina 10 %.

V jakosti brez konkurence.

Prepričajte se o prvovrstni kakovosti našega izdelka!

ških in ogrskih tovarnih želez z jugoslovanskimi tovarnimi so po poročilu »Volkszeitung«-e sedaj tudi formelno končana. Razdelitev kvot in vprašanje cen je določeno in bodo jugoslovanske tovarne delale v bodoče skupaj s srednjeevropskim železnim kartelom. — Centralnoevropska deželna banka izkazuje za leto 1926 nad 9.900.000 franc. frankov čistega dobička in bo razdelila 7.375 odstotno dividendo (lani 9.233.000 in 7.22 odstotkov) na prednostne delnice in 6 odstotno na osnovne delnice. Z banko v zvezi delujoče banke so tudi povoljno delovale; deželna banka v Pragi daje zopet 10 odstotkov, rumunska Kreditna banka je dvignila dividendo od 15 na 18 odstotkov itd. — Za prvo balo letošnjega ameriškega bombaževega pridelka v Teksasu je dal veletrgovec Edel rekordno vsoto 1350 dolarjev. Balo je poslal v Nemčijo, kjer jo bodo prodali na javni dražbi v dobrodelne namene. — Poljska železna industrija se v zadnjem času zelo trudi, da bi si osvojila rumunski trg. Pričakuje se huda konkurenca

boj med Poljsko, Avstrijo in Češkoslovaško. — Obток bankovcev jgsl. Narodne banke je znašal 8. t. m. 5436.3 mil. dinarjev, kovinsko kritje 505.9 mil. dinarjev.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg dne 11. junija 1927. Ta trg je bil vsled lepega vremena (+ 20 C) jako dobro založen in tudi prav dobro obiskan. Slaninarjev je bilo vsled rastoče vročine samo 15, ki so prodajali meso in slanino po 9 do 22 Din kg na drobno, po 15 do 17 Din pa na debelo. Domači mesarji pa so ostali pri svojih dosedanjih cenah. — **Perutnine in drugih domačih živali** je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem in kokošim 12.50 do 50, racam in gosem pa 50 do 100 Din komad, domačim zajcem 12.50 do 35, kozličem 50 do 75 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice.** Krompirja je bilo komaj 6 voz, ki se je prodajal po 9 do 11 Din mernik, ozir. 1.50 do 2 Din kg, letošnji pa po 6 do 7 Din kg, solata 7 do 10 Din kg, oziroma 1 do 2 Din kupček in glavna solata 1 do 2 Din komad. Kislo zelje 3 do 4, kislj repa 2, čebula 5 do 7, česen 10 do 15, maslo surovo 40 do 45, kuhano 45 do 48, čajno maslo 50 do 60, med 30 do 40 Din kg. Ohrovt 1.50 do 2, karfiol 5 do 15 Din komad; mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 14 Din, oljčno olje 28 do 38, bučno olje 16 do 20 Din liter. Sadje: jabolka 5 do 12, pozneje 32, grah v stročju 8 do 10 Din kg. Suhe slive 10 do 12, črešnje pa so se znatno ceneje prodajale, in sicer po 5 do 14 Din kg, jagode 15 do 18 Din liter, pomaranče 1 do 4, limone 1.75 do 1 Din komad. — **Cvetlice** 1 do 6, klinčki vzgojeni 3 do 6 Din komad, drugače pa so se cvetlice prodajale v loncih po 15 do 50 Din komad. — **Lončena in lesena roba** 1 do 100 Din komad, lesene grablje 6 do 9,

lesene vile 8 do 10, brezove metle 2.25 do 5, leseni vozički 150 do 300 Din komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 8. junija je bilo 9 voz sena, 1 voz otave in 6 voz slame, v soboto 11. junija pa 14 voz sena, 5 voz otave in 7 voz slame na trgu. Cene so bile senu 50 do 80, otavi 60 do 65, slami 25 do 35 Din za 100 kg; slami tudi 1.25 do 1.75 Din za otep.

Veletrgovina kolonijalne in špicerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

DOBAVA, PRODAJA.

Nabava pisarniškijh potrebščin. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje prvo pismeno dražbo za dobavo pisarniškijh potrebščin. Dražba bo dne 1. avgusta 1927 ob 11. v pisarni poštne

direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg 2, soba št. 42. Jamčevina (5% ali, če je inozemec 10%) se mora položiti najkasneje do 10. na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba št. 41, kjer se lahko vpogledajo in kupijo tudi tozadevni pogoji.

Dobave: Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. junija t. l. ponudbe glede dobave 1 jeklene gibljive spiralne cevi in 1 decimalne tehlice; do 24. junija t. l. glede dobave raznih nosilcev, 15 ton kovaškega koksa, 1 bakrene ploščice, vijakov in matic, 10.000 kg peresnega jekla in 1690 komadov spiralnih vzmeti. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 22. junija t. l. ponudbe glede dobave 10.000 komadov opeke in glede dobave 1000 komadov trioglalih pil. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 28. junija t. l. ponudbe glede dobave raznih delov bencin motorja. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 30. junija t. l. ponudbe glede dobave 5 gonilnih jermenov. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu glede dobave raznih desk. Dne 4. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 9000 komadov mrežic za plinsko razsvetljavo in glede dobave 6.350 komadov raznih električnih žarnic. Dne 6. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnih žarnic, modre galice in papirnih trakov za telegrafske svrhe.

Prodaja. Dne 1. julija t. l. se bo vršila pri Dravski artilerijski radionici v Ljubljani ofertalna licitacija glede prodaje 2 brekov in 1 fijakerskega voza.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Otroške majice, kratke nogabarvah, kopalne hlače, flor-nogavice za ženske in moške, kravate, žepne robce, ovratnike, manšetne gumbje, dežnike, palice, nahrbtnike, dišeče milo kupite najceneje pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.
Na veliko!

Veletrgovina v Ljubljani

A. ŠARABON

špicerijsko blago

raznovidno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovidno rudninsko vodo. Lastna pražarna za kave in mlin za dišave s električnim obratom. Cenik na razpolago!

Izdelovanje oljnatih barv, firnež, lakov in steklarkega kleja. — Zaloga kemičnih in rudninskih barv. — Potrebščine za slikarje, peskarje, ličarje in druge, vse v te stroke spadajoče.

Se priporočam

IVAN JANČAR

Trgovina Miklošičeva cesta 4
Skladišče Vidovdanska c. 14.

Pisalni stroji **URANIJA** so najpopolnejši, vrhunec nemške tehnike. Najboljši v materijalu so evropski **PLETILNI STROJI DUBIED**

NAJNIZJE CENE

tudi na mesečna odplačila samo pri

Josip Petelincu, Ljubljana
ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Zahtevajte prospekte!

Za jugoslovanski patent št. 2643 od 1. februarja 1924 na:

„Stroj za luščenje in poliranje zrnastih plodov in slično“

(Maschine zum schälen und polieren von Körnerfrüchten o. dergl.) se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenjene ponudbe na: **ING. MILAN ŠUKLJE, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 7.**

Klobuke, slamnike
ter raznovidno modno in galanterijsko blago nudi najugodnejše

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2.

Radi prezidave izredno nizke cene!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Ustanovljena leta 1889. Telefon št. 2016. Poštni ček 10.533. Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, Prešernova ulica.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilniškega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.